

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Ziņa 201

Komisijas ziņojums - TRIS/(2024) 0321

Direktīva (ES) 2015/1535

Notifikācija: 2023/0405/LV

Dalībvalsts, kas paziņojusi par projektu (Latvia), atbildes nosūtīšana komentāri (5.2) par European Commission.

MSG: 20240321.LV

1. MSG 201 IND 2023 0405 LV LV 03-10-2023 07-02-2024 LV ANSWER 03-10-2023

2. Latvia

3A. Ekonomikas ministrija

3B. Veselības ministrija

4. 2023/0405/LV - X00M - Preces un dažādi produkti

5.

6. Atbildīgā iestāde (Veselības ministrija) sniedz šādu atbildi uz Eiropas Komisijas komentāru:

Attiecībā uz EK pirmo komentāru par likumprojektā iekļauto grozījumu, ar kuru zem “augu smēķēšanas produktu” definīcijas tiek klasificēti ne tikai augu smēķēšanas produkti, kurus lieto izmantojot degšanu, bet arī tādi, kurus lieto izmantojot karsēšanu, norādām, ka šāds grozījums likumprojektā iekļauts, lai nodrošinātu arī regulējumu karsējamiem augu smēķēšanas produktiem, jo pēc Latvijas kontrolējošās iestādes - Veselības inspekcijas - sniegtās informācijas jau šobrīd Latvijas tirgū ir ienākuši karsējami augu smēķēšanas produkti, no kuriem neviens šobrīd neatbilst pašreizējai Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā (turpmāk - Tabakas likums) iekļautajai augu smēķēšanas produktu definīcijai. Tādējādi uz šiem produktiem nevar attiecināt Tabakas likumā noteiktos ierobežojumus (vecuma ierobežojumi, reklāmas ierobežojumi, brīdinājums par ietekmi uz veselību u.c.) un Veselības inspekcija nevar veikt nepieciešamās kontrolējošās darbības. Likumprojektā iekļautais grozījums neparedz noteikt, ka visi augu smēķēšanas produkti Latvijā tiks klasificēti tikai kā karsējami. Likumprojektā iekļautais grozījums tikai paredz noteikt, ka Latvijas nacionālos tiesību aktos zem klasifikācijas augu smēķēšanas produkti, var tik klasificēti gan tādi, kurus lieto izmantojot degšanu, gan tādi, kurus var lietot izmantojot karsēšanu. Likumprojektā iekļautā grozījuma mērķis ir nodrošināt, ka pēc sastāva un definīcijām līdzīgiem augu izcelsmes produktiem, tikai ar atšķirīgu lietošanas veidu (dedzināšana vai karsēšana), tiktu nodrošinātas vienādas prasības un ierobežojumi. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka EK, vērtējot likumprojektā iekļautos grozījumus, nav ņēmusi vērā Tabakas likumā iekļauto “smēķēšanas” definīciju (Tabakas likuma 1.panta 26.punkts), kas paredz, ka augu smēķēšanas produktu lietošana (gan degšanas procesā, gan karsēšanas procesā) ir arī uzskatāma par smēķēšanu. Savukārt, Tabakas direktīvā 2014/40/ES šāda atsevišķa smēķēšanas definīcija nav iekļauta. Vienlaikus EK nav ņēmusi vērā arī likumprojekta 2.panta ceturtā daļā iekļauto grozījumu, kas paredz papildināt Tabakas likuma 1.panta 7.punktu ar c) apakšpunktu, kurā tiek definēta elektroniska karsēšanas ierīce, kura paredzēta arī augu smēķēšanas produkta lietošanai, attiecīgi paredzot, ka karsēšanas ierīcēs var tikt lietoti arī augu smēķēšanas produkti. Vienlaikus, diskutējot par likumprojektā iekļauto normu karsējamiem augu smēķēšanas produktiem, no industrijas pārstāvju puses nav saņemti iebildumi par to, ka karsējami augu smēķēšanas produkti Latvijas nacionālos tiesību aktos tiktu klasificēti kā augu smēķēšanas produkti, attiecīgi uz tiem tiktu piemērotas tādas pašas prasības, kādas tiek piemērotas uz tiem augu smēķēšanas produktiem, kas tiek lietoti izmantojot degšanas procesu. Papildus vēršam uzmanību, ka arī Latvijas kontrolējošām iestādēm - Veselības inspekcijai - likumprojektā iekļautais grozījums, kas paredz zem augu smēķēšanas produktu definīcijas iekļaut gan karsējamus, gan

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

dedzināmus augu smēķēšanas produktus, neradīs grūtības minētos produktus klasificēt un veikt nepieciešamās kontrolējošās darbības.

Savukārt, attiecībā uz otro EK sniegto komentāru, kas norādīja, ka Dalībvalstīm ir jāievēro Tabakas direktīvas 2014/40/ES noteiktās harmonizētās prasības attiecībā uz elektronisko cigarešu sastāvdaļām, informējam, ka Latvijas nacionālā regulējumā - Tabakas likumā - jau šobrīd ir pārņemtas visas Tabakas direktīvas 2014/40/ES 20.pantā noteiktās prasības elektroniskām cigaretēm, tai skaitā arī attiecībā uz sastāvdaļām. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka šobrīd Tabakas direktīvas 2014/40/ES 20.pantā noteiktās prasības elektronisko cigarešu sastāvdaļām ir vispārīgas un neparedz noteikt konkrētu piedevu vai sastāvdaļu sarakstu. Tabakas direktīvas 2014/40/ES 20.panta 3.punkta c) apakšpunktā noteikts, ka nikotīnu saturošs šķidrums nesatur 7.panta 6.punktā uzskaitītās piedevas, savukārt e) apakšpunkts nosaka, ka nikotīnu saturošā šķidrumā bez nikotīna tiek izmantotas vienīgi sastāvdaļas, kuras nedz uzkarsētā, nedz neuzkarsētā veidā nerada apdraudējumu cilvēku veselībai. Papildus šobrīd ES līmenī Tabakas Direktīva 2014/40/ES nenosaka aizliegumu elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumiem pievienot aromatizētājus (garšas). Vienlaikus Tabakas Direktīva 2014/40/ES piešķir dalībvalstīm tiesības pieņemt regulējumu attiecībā uz aromatizētāju atļaušanu vai ierobežošanu elektroniskajās cigaretēs (Tabakas Direktīvas 2014/40/ES preambulas 47.punkts). Vēršam uzmanību, ka likumprojekts paredz noteikt aizliegumu laist tirgū elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumus (gan nikotīnu saturošus, gan nikotīnu nesaturošus), kas satur aromatizētājus, kā izņēmumu paredzot aromatizētājus, kas rada tabakas garšu vai smaržu. Papildus likumprojekts nosaka, ka atļauto aromatizētāju sarakstu, kas rada tabakas smaržu vai garšu, iekļauj pielikumā, uzskaitot konkrētu vielu ķīmiskos nosaukumus. Likumprojekta pielikumā pievienotajā sarakstā iekļauti aromatizētāji, kurus izpētījis Nīderlandes nacionālais veselības institūts un kuru izmanto gan Nīderlande, gan citas valstis, piemēram Lietuva, noteikto ierobežojumu uzraudzībai un kontrolei. Nīderlandes izveidotajā sarakstā tika izslēgti visi tie aromāti, kas rada tabakas smaržu vai garšu un kas rada saldu garšu, un par kuriem bija pieejama informācija publiski pieejamā datu bāzē par to gala sastāvdaļu toksicitāti. Vienlaikus, kā norāda arī pati Nīderlande, lai arī šajā sarakstā iekļautajām vielām tika izvērtēta toksicitāte, tomēr nevar apgalvot, ka minētās vielas inhalējot ir pilnīgi drošas veselībai, jo par katru no tām nav veikts padziļināts riska izvērtējums. Minētās vielas, piemēram, tiek lietotas pārtikā vai kosmētikā, bet nav pilnībā izvērtēta to ietekme uz veselību tās inhalējot. Papildus jānorāda uz aspektu, ka šobrīd tirgū ir pieejams plašs aromatizētāju klāsts elektronisko cigarešu šķidrumiem, kur lielākoties tiek izmantoti pārtikas aprītē vai kosmētikā pieejamie aromatizētāji, tomēr par lielāko daļu no šīm vielām trūkst padziļinātu pētījumu un riska analīzes, lietojot šādas vielas uzkarsētā veidā un inhalējot. Norādām, ka, nenosakot likumprojekta pielikumā konkrētu sarakstu ar aromatizējošo vielu nosaukumiem, kas rada tabakas garšu vai smaržu, balstoties arī uz citu valstu pieredzi, kas ierobežojušas aromatizētāju pievienošanu elektronisko cigarešu šķidrumos, pastāv lielākas iespējas no tirgotāju un ražotāju puses neievērot pieņemto ierobežojumu. Attiecīgi šāda saraksta pievienošana likumprojekta pielikumā uzlabos likumprojektā iekļauto normu uzraudzību un arī pašiem elektronisko smēķēšanas ierīču šķidrumu tirgotājiem būs vienotas skaidras prasības, kas palīdzēs laist tirgū tikai normatīvo aktu prasībām atbilstošus produktus.

Eiropas Komisijas
Direktīvas (ES) 2015/1535 kontaktpunkts
e-pasts: grow-dir2015-1535-central@ec.europa.eu